

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 334/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Lucie Tomekovej, a maloletej Lucie Tomekovej, zastúpenej matkou Luciou Tomekovou, obe bytom B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Okresnou prokuratúrou Piešťany v konaniach sp. zn. Pn 2180/03, Pn 2020/04 a Pv 1083/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Lucie Tomekovej a maloletej Lucie Tomekovej, zastúpenej matkou Luciou Tomekovou, o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2004 doručená sťažnosť Lucie Tomekovej (ďalej aj „sťažovateľka“) a maloletej Lucie Tomekovej (ďalej len „maloletá sťažovateľka“), zastúpenej matkou Luciou Tomekovou, obe bytom B. (ďalej aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresnou prokuratúrou Piešťany (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaniach sp. zn. Pn 2180/03, Pn 2020/04 a Pv 1083/03.

Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidia sťažovateľky v nasledovnom, nimi opísanom a čiastočne z príloh sťažnosti vyplývajúcom skutkovom stave.

Lucia Tomeková je matkou maloletej sťažovateľky, ktorej otcom je M. B., bytom P., zdržiavajúci sa dlhodobo v zahraničí. M. B. bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 14 NcP 400/00-73 z 13. januára 2003 zaviazaný prispievať na výživu svojej dcéry sumou 4 000 Sk mesačne do rúk matky. Túto povinnosť si riadne neplnil od januára 2003. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 4 C 92/00-101 právoplatným od 23. októbra 2003 bolo M. B. uložené uhradiť sťažovateľke sumu 10 000 Sk na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a zľahnutím a 60 000 Sk ako náklady na výživu za obdobie od 1. augusta 2000 do 31. júla 2001. Túto povinnosť si podľa tvrdenia sťažovateľky taktiež nesplnil.

Dňa 19. augusta 2003 podala sťažovateľka okresnej prokuratúre trestné oznámenie na M. B. pre neplnenie si vyživovacej povinnosti voči dcére a 30. septembra 2003 vydal v tejto veci policajný orgán uznesenie o začatí trestného stíhania voči nemu (ČVS: ORP 541PN-2003), ale vec nebola do podania sťažnosti ústavnému súdu skončená.

Vyšetrovateľ ani prokurátor sťažovateľku neinformovali o priebehu konania a navyše jej zatajovali „skutočnosti k prípadu“. Až z vlastnej iniciatívy sa dozvedela, že M. B. bol vypočutý, ale je potrebné ho pre údajnú chybu vyšetrovateľa vypočuť znova. Sťažovateľka preto tvrdí, „... že chybou vyšetrovateľa nie je vec do dnešného dňa ukončená, z čoho žiadam vyvodiť dôsledky“.

Dňa 24. novembra 2003 podala sťažovateľka okresnej prokuratúre trestné oznámenie na M. B. pre neplnenie si vyživovacej povinnosti voči nej, a to napriek právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Piešťany. Toto trestné oznámenie bolo odstúpené na vybavenie Okresnému úradu justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru Trnava, odboru skráteného vyšetrovania Piešťany. Policajný orgán 4. marca 2004

uznesením sp. zn. ČVS: ORP-1142/5-OSV-TT-2004 odmietol začať trestné stíhanie s odvolaním sa na § 159 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku. Sťažovateľka 11. marca 2004 napadla toto uznesenie sťažnosťou, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. Pn 2020/04-9 z 5. apríla 2004 zamietla ako nedôvodnú. Sťažovateľka sa 22. apríla 2004 obrátila na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, na základe čoho jej Krajská prokuratúra Trnava listom z 2. júna 2004 oznámila, že jej podnet je dôvodný a že bolo okresnej prokuratúre uložené, aby „zabezpečila vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia M. B. pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona a riadne vykonanie prípravného konania“.

Sťažovateľka tvrdí, že „napriek tomuto príkazu nadriadeného orgánu sa dodnes vo veci nič nevykonalo“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresnou prokuratúrou, a to ako jej samotnej, tak i jej dcéry, aby prikázal okresnej prokuratúre skončiť vec v primeranej dobe a aby jej s dcérou priznal „finančnú satisfakciu“ 50 000 Sk.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na prerokovanie sťažnosti právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená. Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal len z textu sťažnosti a príloh predložených sťažovateľkou.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresnou prokuratúrou, a to v dvoch konaniach začatých na základe jej trestných oznámení z 19. augusta 2003 a 24. novembra 2003.

K námietke porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresnou prokuratúrou v konaní o trestnom oznámení s'ťažovateľky z 19. augusta 2003

Od podania trestného oznámenia do momentu, keď sa s'ťažovateľka obrátila na ústavný súd, uplynulo 13 mesiacov. Podľa tvrdení s'ťažovateľky a ňou predložených príloh bolo v tejto dobe jej trestné oznámenie postúpené orgánom polície, bolo začaté trestné stíhanie a bol vypočutý M. B. Takéto tempo konania nie je optimálne, ale v okolnostiach prípadu vylučuje, aby už došlo k zásahu do základného práva s'ťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý by už dosiahol úroveň porušenia týchto ich práv.

Podľa § 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) „Prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti“.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre možno podnetom napadnúť aj každé rozhodnutie, postup vrátane nečinnosti orgánu prokuratúry a z § 174 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že prokuratúra disponuje dostatkom oprávnení na zabezpečenie riadneho, teda i primerane rýchleho prípravného konania. S'ťažovateľka nepreukázala ani netvrdí, že sa v konaní o jej trestnom oznámení z 19. augusta 2003 obrátila na Krajskú prokuratúru Trnava a na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky. Tieto orgány pritom v okolnostiach prípadu disponujú oprávneniami, ktoré im umožňujú zabezpečiť v prípade potreby urýchlenie konania i uznanie porušenia práv s'ťažovateľiek.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde je s'ťažnosť neprípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. S'ťažovateľka mala a stále má možnosť domáhať sa ochrany svojich práv, svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podnetom

adresovaným Krajskej prokuratúre Trnava alebo Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktoré disponujú účinnými prostriedkami na zjednanie nápravy. Preto je sťažnosť v tejto časti neprípustná.

K námietke porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresnou prokuratúrou v konaní o trestnom oznámení sťažovateľiek z 24. novembra 2003

Od podania tohto trestného oznámenia do momentu, keď sa sťažovateľka obrátila na ústavný súd uplynulo 10 mesiacov. Podľa tvrdení sťažovateľky a ňou predložených príloh sa v tejto dobe konalo tiež len na základe jej podaní, a to výlučne o tom, či na základe jej trestného oznámenia začne trestné stíhanie.

V danom prípade sa sťažovateľka obrátila na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a až po tomto podnete uložila Krajská prokuratúra Trnava okresnej prokuratúre vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia M. B. pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona a riadne vykonanie prípravného konania, o čom informovala sťažovateľku listom č. k. 2 Kn 2064/04-14 z 2. júna 2004.

Sťažovateľka nepreukázala ani netvrdí, že sa na Krajskú prokuratúru Trnava alebo na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky obrátila kvôli údajnému porušovaniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ak je sťažovateľka presvedčená, že postupom okresnej prokuratúry dochádza k porušovaniu jej práv a práv maloletej sťažovateľky, tak má stále možnosť obrátiť sa na Krajskú prokuratúru Trnava alebo na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktoré disponujú účinnými prostriedkami na zjednanie nápravy. Preto je sťažnosť aj v tejto časti neprípustná.

Ústavný súd navyše uvádza, že trestné stíhanie nie je základným spôsobom vymáhania dlžného výživného. Týmto je v okolnostiach prípadu súdny výkon rozhodnutia podľa šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku alebo exekúcia.

Preto nemožno konanie okresnej prokuratúry posudzovať podľa sprísnených kritérií uplatňovaných na vykonávacie konania a na konania, kde ide o zabezpečenie výživy maloletých.

Doterajší postup okresnej prokuratúry podľa tvrdení sťažovateľky a ňou predložených príloh nebol optimálny, ale v okolnostiach prípadu ešte neznamenal porušenie základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z toho vyplýva aj zjavná neopodstatnenosť sťažnosti.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ide o zjavne neopodstatnenú sťažnosť vtedy, keď sa už pri jej predbežnom prerokovaní nezistí žiadna možnosť porušenia základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98). V okolnostiach prípadu je zjavné, že celková dĺžka konaní okresnej prokuratúry v spojení s už vykonanými úkonmi vylučuje, aby už došlo k zbytočným priet'ahom znamenajúcim porušenie základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Nepripustnosť a zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti nemožno odstrániť. Preto ústavný súd nevyzýval sťažovateľky na odstránenie ďalších nedostatkov sťažnosti (chýbajúce právne zastúpenie advokátom).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2004